

Drechtsteden

Perspectiefnota 2018

Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

Inhoud

I. INLEIDING.....	1
II. FINANCIËLE KADERS	2
III. PERSPECTIEF 2018 EN VERDER	3
IV. OVERIGE (FINANCIËLE) ONTWIKKELINGEN	7

I. INLEIDING

De Perspectiefnota maakt sinds vorig jaar onderdeel uit van de regionale planning & control cyclus. De Perspectiefnota vormt een tandem met de primaire begroting en is in het leven geroepen om een integrale bestuurlijke afweging van de inhoudelijke en financiële kaders te ondersteunen.

Met de Perspectiefnota geven we vroegtijdig inzicht in de financiële effecten van loon- en prijscompensatie, beleidswensen en beleidswijzigingen, waardoor gemeenten dit in de lokale begroting kunnen meenemen¹. Hiermee bevorderen we de aansluiting tussen de regionale en de lokale p&c cycli.

De Perspectiefnota komt mede voort uit de dialoog over de systematiek Trap op Trap af en hangt samen met andere initiatieven (zoals de verbetering van de indicatoren en rapportages), die zijn bedoeld om het bestuurlijke debat binnen de Drechtsteden optimaal te faciliteren en ondersteunen.

In de voorliggende Perspectiefnota vindt u informatie over de benodigde loon- en prijscompensatie in 2018. Daarnaast geeft het Drechtstedenbestuur middels deze Perspectiefnota een aantal voorstellen voor het doortrekken van staand beleid die wel een structureel karakter hebben, maar waarvoor eerder (Perspectiefnota 2017) geen structurele dekking kon worden gegeven.

Het betreft voorstellen die voor bestuurlijke besluitvorming aan de Drechtstraad worden voorgelegd. Het is aan de Drechtstraad om de voorstellen op bestuurlijke nut en noodzaak te wegen en hierover te besluiten. Ook de lokale gemeenteraden worden nadrukkelijk gevraagd om hun zienswijzen op deze voorstellen kenbaar te maken. Het beleid dat op basis van het bestuurlijke debat en de besluitvorming wordt vastgesteld zal in de Geactualiseerde Begroting 2018 worden verwerkt.

¹ In voorgaande jaren werden deze effecten in de geactualiseerde begroting verwerkt. De geactualiseerde begroting verschijnt te laat voor verwerking in de lokale begroting.

II. FINANCIËLE KADERS

Financiële tegenwind

De afgelopen jaren hebben voor een groot deel in het teken gestaan van financiële tegenwind en bezuinigingen. De economische crisis zorgde onder andere voor een stijgend klantenbestand bij de sociale dienst en voor dalende inkomsten via de algemene uitkering. Dit leidde binnen de gemeenten tot forse financiële opgaven en een veelheid aan noodzakelijke bezuinigingen.

Via de systematiek van Trap op Trap af werden generieke ontwikkelingen in de algemene uitkering in relatie gebracht tot de gemeentelijke bijdragen aan de GRD. Omdat het negatieve generieke ontwikkelingen betrof daalde de bijdrage aan de GRD en ontstond een financiële taakstelling. Via de systematiek en de hieruit voortkomende taakstelling deelde de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden de afgelopen jaren mee in de bezuinigingsopgave van de gemeenten (samen trap af).

Dialoog systematiek

Het afgelopen jaar heeft de Drechtstraad een dialoog gevoerd over de Systematiek van Trap op Trap af. De dialoog ontstond vanwege de wens om de kaderstellende positie van de gemeenten en Drechtstraad te verstevigen én meer te komen tot één integraal afweegmoment. Ook ontstond deze uit de wens om het accres en de loon- en prijscompensatie bij de systematiek te betrekken.

De dialoog heeft geleid tot de vaststelling van een vernieuwde systematiek op 7 maart 2017. Op basis van de vernieuwde systematiek worden ontwikkelingen in het accres betrokken én dient de GRD loon- en prijscompensatie zelf binnen de hieruit voortkomende kaders op te vangen.

Daarnaast is op basis van de vernieuwde systematiek bepaald dat de berekening op basis van de septembercirculaire van het voorgaande jaar wordt gemaakt. De uitwerking vormt input voor de door de gemeenten op te stellen kaderbrief.

Septembercirculaire 2016 en Kaderbrief gemeenten

Ontwikkeling Trap op Trap af systematiek

De septembercirculaire 2016 toont ten opzichte van de meicirculaire 2016, voor de jaren 2018 en verder een positieve ontwikkeling van de algemene uitkering. Deze positieve ontwikkeling komt voort uit een groei van het accres en uit één positieve generieke ontwikkeling die samenhangt met het BTW-compensatiefonds². Wanneer de septembercirculaire 2016 via de systematiek van trap op trap af in relatie wordt gebracht tot de bijdrage aan de GRD, dan ontstaat het onderstaande beeld.

	Bedragen x € 1.000			
	2018	2019	2020	2021
Effect generieke ontwikkeling sept. Circ. 2016	€ -	€ 92	€ 177	€ 468
Effect accres ontwikkeling sept. 2016	€ 2.112	€ 2.866	€ 3.202	€ 4.001
Totale ontwikkeling Sept. Circ.	€ 2.112	€ 2.959	€ 3.379	€ 4.469

Kaderbrief eigenaren

In de Trap op Trap af systematiek is opgenomen dat gemeenten in het najaar inzicht geven in de omvang van de financiële ruimte. Omdat de systematiek op 7 maart 2017 is vastgesteld, hebben de gemeenten dit jaar later middels een kaderbrief inzicht geven in de financiële situatie.

² De complete berekening en uitwerking op basis van de septembercirculaire 2016 vindt u [hier](#).

Ondanks dat de septembercircularie 2016 een positieve ontwikkeling laat zien van de algemene uitkering, hebben de gemeenten aangegeven dat er momenteel lokaal nog weinig tot geen sprake is van financiële ademlucht. Gemeenten hebben zelfs te maken met een nieuwe financiële opgave.

Mede met oog op de reeds doorgevoerde intensiveringen, oplopende uitgaven in het sociale domein én mogelijk aanvullende kortingen op de algemene uitkering, hebben de eigenaren (gemeenten) aangegeven géén financiële ruimte te zien voor de GRD.

III. PERSPECTIEF 2018 EN VERDER

Overwegingen

Het Drechtstedenbestuur heeft kennis genomen van de kaderbrief en is zich zeer bewust van de financiële situatie bij de gemeenten. Met oog op de kaderbrief en het standpunt van de gemeenten in relatie tot de financieel afweegbare ruimte, laten wij structurele nieuwe beleidsintensiveringen bij deze Perspectiefnota achterwege. Wel leggen we de volgende voorstellen voor:

1. Loon- en prijsontwikkeling (indexering)
2. Implementatie van nieuwe wetgeving
3. Doortrekken van staand beleid waarvoor eerder geen structurele dekking kon worden gegeven.

1. *Loon- en prijsontwikkeling (indexering)*

Door de budgetten op loon- en prijsontwikkelingen bij te stellen trekken wij de uitgaven in de Begroting op van het prijspeil 2017 naar het verwachte prijspeil 2018. De ontwikkelingen zijn hierbij gebaseerd op prijsontwikkeling op prijsgevoelige budgetten én ontwikkeling op onze personele kosten. De prijsontwikkeling op prijsgevoelige budgetten wordt bepaald door de landelijke inflatie. De ontwikkeling op onze personele kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door cao ontwikkelingen. Op basis van de verwachte loon- en prijsontwikkelingen gaan we uit van een benodigde indexeringsomvang van € 1,0 miljoen voor 2018 en verder.

Financieel effect				
	2018	2019	2020	2021
Loon- en prijsontwikkeling (indexering)	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000

2. *Wet normalisering rechtspositie ambtenaren*

Recent is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren aangenomen door het parlement. Een goede, tijdige en zorgvuldige implementatie van de wet vergt vanaf begin 2018 een extra investering in mensen/middelen ten behoeve van de betrokken uitvoerende vakafdelingen van het SCD.

Voor (gemeente)ambtenaren betekent dat per 1/1/2020:

- a) het private arbeidsrecht van toepassing wordt op de rechtsverhouding tussen overheidswerkgevers en hun ambtenaren;
- b) de bestuursrechtelijke regels rond bezwaar en beroep in ambtenarenzaken komen te vervallen;
- c) in geval van ontslag om toestemming bij het UWV moet worden gevraagd dan wel om ontbinding bij de Kantonrechter en dat er hoger beroep en cassatie mogelijk wordt en
- d) de speciale regels voor het arbeidsvoorwaardenoverleg, en de doorwerking daarvan, worden vervangen door het reguliere cao-recht.

Een goede, tijdige en zorgvuldige implementatie van de wet vergt vanaf begin 2018 een extra investering in mensen/middelen ten behoeve van de betrokken uitvoerende vakafdelingen van het SCD. De implementatie van de WNRA in 2018-2019 is een (naar het zich nu laat aanzien) omvangrijk project dat niet met de huidige reguliere beschikbare mensen/middelen kan worden uitgevoerd. In elk geval zal de ambtelijke aanstelling voor ongeveer 2900 ambtenaren van de Drechtsteden (tijdelijk en vast) moeten worden omgezet in een arbeidsovereenkomst, inclusief de opname van bestaande specifieke individuele afspraken.

De wet maakt voorts dat o.a. bestaande ICT-applicaties en diverse overlegsgremia, werkprocessen, procedures en regelingen etc. moeten worden aangepast en/of vervangen en geïmplementeerd. Veel medewerkers van de betrokken vakafdelingen vanuit het SCD (in elk geval P&O, JKC) zullen moeten worden herschoold/bijgeschoold en ingewerkt op een voor hun overwegend onbekend werkterrein. Daarnaast zal de communicatie aan medewerkers en managers over een langere periode de nodige extra inzet vragen.

Financieel effect

De precieze impact van de wet voor de Drechtsteden en het daarop af te stemmen projectvoorstel (inclusief de daarvoor vrij te maken middelen en medewerkers) zijn pas goed te onderkennen na bekendmaking van de zgn. Invoeringswet door de minister van BZK (verwachting: voorjaar 2017). Zodra meer bekend is, is een nader vooronderzoek nodig om de consequenties en benodigde financiële middelen in kaart te brengen. In eerste aanleg leidt een globale inschatting van de kosten over een periode van *twee jaar* tot het onderstaande beeld.

	2018	2019	2020	2021
Uitvoeren WNRA	€ 110.000	€ 110.000	€ 0	€ 0

3. Structurele borging RMJP

Bij de Perspectiefnota die vorig jaar is vastgesteld zijn verschillende intensiveringen op het RMJP doorgevoerd. Deze intensiveringen zijn voor de jaren 2016 en 2017 vastgesteld en voor die jaren ook van financiële dekking voorzien. Dit betrof zowel incidentele als structurele intensiveringen. Op basis van het feit dat voor de structurele inzet geen structurele dekking aanwezig was, is deze inzet wel opgenomen in de begroting van 2017 maar niet opgenomen in de primaire begroting 2018 (en verder). Het structurele karakter van deze inzet vraagt echter structurele dekking of, als dat niet kan, het alsnog naar beneden bijstellen van de ambitie.

Het Drechtstedenbestuur is van mening dat het onwenselijk is om de ambitie op het RMJP ten opzichte van 2016 en 2017 naar beneden bij te stellen. We leggen een voorstel aan u voor ten behoeve van voortzetting van structureel beleid waartoe de Drechttraad bij de Perspectiefnota 2017 heeft besloten.

In totaal is in 2016 ingestemd met een intensivering van € 360.000 voor 2016 en € 721.000 voor 2017. Dit is toen gedekt met incidentele middelen, te weten BWS-reserve en middelen uit de regionale werkbedrijven, waarmee uiteindelijk een kleine aanvullende inwonerbijdrage resteerde. De inzet van deze incidentele dekkingsbronnen heeft er toe geleid dat deze voorstellen alleen voor 2016 en 2017 zijn opgenomen in de begroting.

Het Drechtstedenbestuur stelt voor om het structurele staande beleid structureel te borgen in de meerjarenbegroting 2018. Het betreft de volgende onderdelen (totaal € 519.000):

- Professionalisering Public Affairs (€ 185.000)
- Handelsbetrekkingen (€ 50.000)
- Bovenregionale ec. samenwerking (€ 50.000)
- Exploitatie Innovation Quarter (€ 16.500)
- Aerospace meets Maritime (€ 67.500)
- Innovatieve locatieontwikkeling (€ 50.000)
- Aanpak bereikbaarheid (€ 85.000)
- Coördinatie duurzaamheidsprojecten (€ 15.000)

- *Professionalisering Public Affairs - € 185.000*

De meeste opgaven en ambities kunnen we alleen realiseren in samenwerking met anderen. We hebben als gemeenten belangen of ambities, maar spelers als "Den Haag" en "Brussel" bepalen via wetgeving, financiering en prioritering voor een belangrijk deel de ruimte die wij hebben. In 2016 en 2017 is gestart met de professionalisering door het opzetten van een kernteam Public Affairs waarin actief aan de positionering en lobbydossiers wordt gewerkt. Tijdens de opbouw van dit team maar zijn ook al de nodige successen geboekt. Te noemen vallen onder meer lobby A15, benadering (kandidaat) kamerleden en precariobelasting. Onze huidige inzet op verbinding met bovenregionale partijen, parlementsleden en Europarlementariërs moeten we vasthouden, daarom willen we deze inzet structureel borgen.

- *Buitenlandse handelsbetrekkingen - € 50.000*

Wij zetten in op buitenlandse handelsmissies met als doel ons bedrijfsleven in positie te brengen. In 2016 is als voorbeeld een succesvolle businessmeeting in de Drechtsteden georganiseerd met deelnemers uit Varna. Omdat we nu via InnovationQuarter, de Economische Programmaraad Zuidvleugel, Deal! maar ook de provincie Zuid-Holland al meerdere kanalen hebben via welke handelsmissies worden georganiseerd, verschuift onze rol van organiseren naar bijwonen (indien opportuun), informatievoorziening organiseren en organiseren van informatiebijeenkomsten. Omdat hiermee verdere versterking van ons bedrijfsleven wordt mogelijk gemaakt willen we hierop blijven inzetten.

- *Bovenregionale economische samenwerking (MRDH/EPZ) - € 50.000*

Op economisch gebied zijn de Economische Programmaraad Zuidvleugel (EPZ), de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en de Vlaams-Nederlandse Delta bovenregionaal belangrijke tafels. In 2016 is via deze gremia onze deelname aan de investeringsagenda Zuidelijke Randstad tot stand gekomen. Een ander voorbeeld is dat in 2015 door deze samenwerking het SMASH-Fieldlab en in 2016 het Fieldlab Smart Industry (in de duurzaamheidsfabriek, ook bekend van het TIMA project) tot stand zijn gekomen.

- *Exploitatie InnovationQuarter - € 16.500*

Inzet om aan de voorkant te kunnen sturen op de economische strategie van de Zuidvleugel in het algemeen en in InnovationQuarter in het bijzonder.

- *Aerospace meets Maritime - € 67.500*

In 2016 is het besluit genomen om Aerospace meets Maritime te regionaliseren. Doel van het congres is het bieden van een regionaal platform aan verschillende economische sectoren gericht op innovatie en het daarmee creëren van nieuwe producten en banen. Omdat er inmiddels sprake is van verbreding in sectoren is het congres van naam veranderd: Dare2Cross. Verbreding van het concept biedt ons bedrijfsleven kansen om gemakkelijker toegang te krijgen tot andere netwerken buiten de Drechtsteden.

- *Innovatieve locatieontwikkeling - € 50.000*

Vanuit de inmiddels breed gedeelde overtuiging dat een goed woonklimaat een van de meest belangrijke hefboomen is voor een goede ontwikkeling van ons gebied is de inzet op mogelijkheden voor de locatieontwikkeling van groot belang. Dat doen we door samen te organiseren op ontwikkeling van goede locaties die de potentie verbeelden en door dit vooral gezamenlijk naar buiten toe te profileren. We willen meer energie mobiliseren dan afzonderlijk mogelijk is. Het gaat daarbij vooral om het organiseren van de energie bij anderen en dat vraagt veel menselijke inzet.

- *Continueren aanpak bereikbaarheid - € 85.000*

Het rMJP heeft de bereikbaarheid in combinatie met leefbaarheid en duurzaamheid stevig geagendeerd. En met succes: In 2015 is het gelukt de quick wins A15 besloten te krijgen, in 2016

gevolgd door een motie in de Tweede Kamer om de A15 stevig in de lopende corridorstudies verankerd te krijgen. Daarnaast is extra geld beschikbaar gesteld voor de renovatie van de N3 en is een akkoord bereikt over aanpak van de Sandelingenknop. In het bestuursakkoord is met de provincie afgesproken dat we ook voor de A15 gaan werken aan 2x3 rijstroken en voor de A16 inzetten op verbetering van de verbinding over de Moerdijk. Ook bij openbaar vervoer en waterbus staat veel op stapel: doorgaande lobby over intercitykwaliteit, de aanbesteding van de DAV concessie en een toekomstvisie op ontwikkeling waterbus. Bij al deze activiteiten geldt dat de inzet hierop niet in één jaar tot resultaat leidt.

- *Coördinatie duurzaamheidsprojecten - € 15.000*

Tot 2017 werden de kosten van de ambtelijke coördinatie op de verschillende duurzaamheidsactiviteiten, lokaal en regionaal, gedekt vanuit de zogeheten SLOK-middelen. Deze zijn inmiddels niet meer regionaal beschikbaar en dus moet een andere oplossing hiervoor worden gevonden. Omdat we het belangrijk vinden om de regionale en lokale ambities op duurzaamheid goed verbonden te houden is structureel budget nodig.

Financieel effect

Om de structurele borging van dit beleid te realiseren is structureel € 519.000 nodig. Met deze middelen én wordt structureel bijgedragen aan de economische kracht van deze regio.

	2018	2019	2020	2021
Professionalisering Public Affairs	€ 185.000	€ 185.000	€ 185.000	€ 185.000
Buitenlandse handelsbetrekkingen	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Bovenregionale ec. samenwerking	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Innovation Quarter	€ 16.500	€ 16.500	€ 16.500	€ 16.500
Aerospace meets Maritime	€ 67.500	€ 67.500	€ 67.500	€ 67.500
Locatieontwikkeling	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Continueren aanpak bereikbaarheid	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Coördinatie duurzaamheidsproj.	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
	2018	2019	2020	2021
Structurele borging rMJP beleid	€ 519.000	€ 519.000	€ 519.000	€ 519.000

Financieel Perspectief 2018-2021

Confrontatie met uitkomst Trap op Trap af systematiek

De financiële effecten van de verwachte loon- en prijsontwikkeling én de intensiveringsvoorstellen kennen samen een financieel beslag van € 1.629.000 in 2018.

	Bedragen x € 1.000					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Loon- en Prijsontwikkeling	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000
Voorstellen						
2. Uitvoeren Wet NRA	€ -110	€ -110	€ -	€ -	€ -	€ -
3. Regionaal Meerjarenprogramma	€ -519	€ -519	€ -519	€ -519	€ -519	€ -519
Financieel effect	€ -1.629	€ -1.629	€ -1.519	€ -1.519	€ -1.519	€ -1.519

IV. Overige (financiële) ontwikkelingen

Op dit moment voorzien we een aantal onderwerpen waar zich in de loop van tijd nog financiële ontwikkelingen voor (kunnen) doen. Het eventuele financiële effect omtrent deze onderwerpen is nog niet te bepalen en kan ook volledig uit blijven. Vanwege het mogelijke financiële effect brengen we deze onderwerpen bij u onder de aandacht. Overigens doen de eventuele financiële effecten zich enkel voor na bestuurlijke besluitvorming.

Zichtbaarheid regio neemt toe – Knelpunt ambtelijke capaciteit rMJP

Deze bestuursperiode slagen we er in inhoudelijk resultaten te boeken die onze regio aantrekkelijker maken. We zijn meer zichtbaar bij het Rijk, provincie, koepelorganisaties, andere regio's en bij onze eigen bedrijven en instellingen. Nu, drie jaar na de start van deze bestuursperiode, maken we met diverse partijen arrangementen waarmee we de regio verder kunnen brengen.

Al deze activiteiten leiden tot extra initiatieven. Zo heeft de opstelling van het bestuursakkoord geleid tot een goed gesprek met de provincie over extra ambities bovenop dat akkoord, en recent zelfs tot de mogelijkheid om met de provincie te komen tot een groeiambitie in het ruimtelijke-economisch domein gekoppeld aan een gezamenlijk regiobudget.

De zichtbaarheid van onze regio groeit en dat biedt steeds meer mogelijkheden om tegemoet te komen aan de in onze regio levende opgaven. Er is sprake van een toenemend succes van het regionaal werken en denken. De keerzijde van dit succes is dat we momenteel merken dat daardoor ook een steeds grotere ondersteuningsvraag ontstaat die niet vanuit de activiteiten en ambtelijke capaciteit van het rMJP ondervangen kan worden.

Het is voor ons ook duidelijk dat de toegenomen complexiteit van het werken met veel (externe) partners, zowel medeoverheden als ook private partijen, vraagt om stevigere personele inzet dan tot nu toe door ons was aangenomen. De effectiviteit van onze inhoudelijk inzet is gebaat bij sterk en professioneel programmamanagement, hetgeen nu onvoldoende kan worden geleverd. We lopen kortgezegd op deze fronten tegen capaciteitsproblemen aan.

Wij zien in het licht van de kaderbrief geen ruimte om dit knelpunt nu op te lossen. Zodra het financieel perspectief van de gemeenten het toe staat zullen wij een intensiveringsvoorstel aan u voorleggen. Tot die tijd zullen wij binnen de bestaande ambtelijke capaciteit blijven zoeken naar maximale effectiviteit.

Regiobudget provincie – Proeftraject Maak Verschil

De Drechtsteden en de provincie Zuid-Holland willen burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties beter in staat stellen om kansen te pakken en zo de Drechtsteden vitaler en sterker te maken. Onze gezamenlijke doelen hebben we vastgelegd in het bestuursakkoord *Drechtsteden Maritieme Topregio*.

Met oog op onze gezamenlijke doelen hebben we (mede naar aanleiding van het Proeftraject Maak Verschil) onderkend dat partners in toenemende mate verwachten dat de overheid snel mee schakelt en dat onze horizontale en verticale besluitvormingsprocessen dit in de weg kunnen staan. Meer slagkracht is nodig om kansen te kunnen pakken.

Daarnaast vergt het versterken van de regio in toenemende mate een integrale opgave en gebiedsgerichte aanpak. De traditionele domeingerichte aanpak leidt er nog teveel toe dat er veel verkokering en versnippering optreedt. Verbinding tussen domeinen is vanwege de verkokering en separate afspraken nog (te) moeilijk, terwijl veel juist met elkaar samenhangt en elkaar kan

versterken. Bovendien leiden gedetailleerde en verkokerde afspraken tot meer verantwoordingsdruk, wat ook een interne aangelegenheid is die niet bijdraagt aan een sterkere en vitalere regio.

Met oog op het bovenstaande hebben we de ambitie naar elkaar uitgesproken om te verkennen of we samen met de provincie kunnen komen tot een vernieuwend regionaal financieel arrangement (bijvoorbeeld in de vorm van een regiobudget). We willen komen tot een financieel arrangement dat ruimte geeft om sneller en flexibeler met uitvoering om te kunnen gaan. Belangrijk uitgangspunt is om met het regiobudget ook te komen tot meer ontkokering en ontschotting van financiële middelen. De precieze omvang en uitwerking volgt nog en wordt in nauwe samenspraak met de gemeenten bepaald.